

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Poľsko



[Všeobecné informácie o krajine](#)

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

a) Makroekonomický prehľad

Základné makroekonomické indikátory

Základné indikátory	Krajina	2012	2013	2014	2015	2016	2017
HDP (%)	PL	1,6	1,4	3,3	3,8	2,9	4,6
	SK	1,7	1,5	2,6	3,8	3,3	3,4
HDP per capita v PPS (% EU28)	PL	67	67	67	68	68	n/a
	SK	76	77	77	77	77	n/a
Miera inflácie (HICP %)	PL	3,7	0,8	0,1	-0,7	-0,2	1,6
	SK	3,7	1,5	-0,1	-0,3	-0,5	n/a
Miera nezamestnanosti (%)	PL	10,1	10,3	9,0	7,5	6,2	6,5
	SK	14,0	14,2	13,2	11,5	9,7	8,1
Rozpočtový deficit (% HDP)	PL	-3,7	-4,1	-3,5	-2,6	-2,3	-1,5
	SK	-4,3	-2,7	-2,7	-2,7	-1,7	n/a
Vonkajšia zadlženosť (% HDP)	PL	53,7	55,7	50,2	51,1	54,4	50,6
	SK	52,2	54,7	53,6	52,5	51,9	51,3 Q3

Zdroj: EUROSTAT, GUS

Ďalšie makroekonomické indikátory

Ďalšie ekonomické indikátory	Krajina	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Prílev PZI (% HDP)	PL	1,5	0,2	3,6	2,9	3,0	n/a
	SK	1,9	1,0	-0,4	1,3	4,0	n/a
Náklady na prac. silu (€)	PL	7,9	8,1	8,3	8,6	8,6	9,4
	SK	8,9	9,2	9,7	10,0	10,4	11,1
Výdaje na R&D (% HDP)	PL	0,88	0,87	0,94	1,0	n/a	n/a
	SK	0,8	0,82	0,88	1,18	n/a	n/a
Devízové rezervy (mld. EUR)	*PL	82,57	77,14	82,64	86,89	104,19	94,55
	SK	1,90	1,56	2,17	2,64	2,74	n/a

Zdroj: EUROSTAT, *NBP (Poľská národná banka)

Ratingové porovnanie SR a PL

	Slovensko	Poľsko
Standard&Poor's	A+ stable outlook	BBB+ positive outlook
Moody's	A2 positive outlook	A2 stable outlook
Fitch Ratings	A+ stable outlook	A- stable outlook

b) Základná charakteristika hospodárstva

Poľsko ako jediná krajina EÚ prešla krízou rastom HDP, od prvej vlny krízy v roku 2009 až doteraz. V rokoch 2010 - 2011 PL vyvinulo veľké úsilie pre oživenie potenciálu hospodárskeho rastu, napriek tomu nasledujúce roky 2012 a 2013 neprinesli očakávaný výrazný efekt. **V porovnaní s ostatnými krajinami EÚ však PL aj tak patrila k lídrom rastu HDP.**

Prílev finančných prostriedkov z fondov EÚ bol a zatiaľ aj zostáva hlavným zdrojom rozvoja hospodárstva krajiny. Rozpočet EÚ na obdobie 2007-2013 pre poľské operačné programy dosiahol takmer 68 mld. eur, čím sa Poľsko stalo najväčším príjemcom prostriedkov štrukturálnych fondov EÚ.

V rokoch 2014-2020 sa aj naďalej zvyšuje príliv finančných prostriedkov z EÚ. **Európsky parlament schválil v 11/2013 rozpočet EÚ pre 2014-2020, ktorý vyčleňuje pre PL čiastku 105,8 mld. Eur, z toho 72,9 mld. Eur bude pridelených na politiku súdržnosti a 28,5 mld. Eur pre poľské poľnohospodárstvo.** Aj keď HDP PL je tak, ako v prípade ostatných nových členov EÚ, pod priemerom celej EÚ, ekonomiku krajiny posilňuje tiež domáca spotreba. Tieto skutočnosti spolu s aktívnym kapitálovým trhom umocňujú atraktivitu PL pre zahraničných, ale v poslednom čase čoraz viac aj domácich investorov.

Hodnotenie poľskej ekonomiky za rok 2017

Podľa GUS (Ústredný štatistický úrad) **poľský HDP vzrástol v roku 2017 o 4,6%**, čo je najrýchlejší rast od roku 2011. V porovnaní s rokom 2016 (2,9%) kedy bol rast HDP najslabší za posledné tri roky, bol rok 2017 prelomový vďaka domácej spotrebe. **Hodnota HDP v roku 2017 predstavovala 465 652 mil. Eur** (425 980 mil. Eur 2016). Na hospodárskom raste sa podieľala najmä schopnosť domácností zvýšiť spotrebiteľské výdavky, zvyšovanie miezd a veľmi dobrá situácia na trhu práce. Zrýchlenie ekonomického rastu bolo aj vďaka zvýšenému rozdeleniu prostriedkov Európskej únie. Poľsku pomohla aj silnejšia hospodárska aktivita v susedných krajinách Poľska a EÚ.

Miera nezamestnanosti klesla na rekordné minimum 6,5% (najnižšia za 25 rokov). Mzdy rastú a poľský pracovný trh sa začína stretávať s nedostatkom pracovných síl. Napriek tomu návrat do vlasti plánuje len cca 12 percent Poliakov, ktorí v minulosti odišli za prácou do cudziny.

Prebytok zahraničného obchodu PL dosiahol v roku 2017 0,4 mld. Eur. Vývozy medziročne vzrástli o 10,2% na 203,7 mld. Eur, zatiaľ čo dovoz vzrástol o 12,3% na 203,3 mld. Eur. Výsledky ZO sú pozitívne v porovnaní s rokom 2016, kedy sa export zvýšil len o 2,3% (183,6 mld. Eur) a import o 0,9% (178,9 mld. Eur).

Verejné financie sú vo výbornom stave. Podľa najnovších údajov GUS PL nemalo nikdy taký **nízky deficit verejných financií, na konci roka 2017 predstavoval len 1,5 % HDP.** Je to asi o 0,8% menej ako pred rokom (rok 2016 2,3%). Takýto výsledok nebol dosiahnutý od roku 1995, t.j. odkedy GUS uverejňuje porovnateľné údaje.

Podľa premiéra M. Morawieckého môže byť PL v budúcnosti lídrom v elektromobilitě. Varšava sa taktiež postupne stáva finančným centrom SVE. Po čínskych bankách ICBC a Bank of China, ale aj po globálnych firmách ako Google, Facebook, či Microsoft, otvorila svoju pobočku pre SVE vo Varšave aj JP Morgan. V októbri 2017 rozhodla agentúra FTSE Russel o zaradení PL v oblasti kapitálového trhu medzi 25 rozvinutých krajín (namiesto Grécka). PL sa tak stala prvou krajinou zo SVE v „košíku“ rozvinutých krajín. Vďaka tomuto môže PL znížiť obsluhu verejného dlhu a získať stabilnejšiu menu.

Poľsko skončilo rok 2017 s rozpočtovým deficitom vo výške 6,1 mld. Eur, čo je oveľa nižšie, než sa pôvodne očakávalo (13,8 mld. Eur). Podľa MiF T. Czerwińskiej je tento nízky deficit okrem iného dôsledkom veľmi dobrého výberu príjmov, najmä DPH. Schodok dosiahol 42,7% plánovanej hodnoty v zákone o rozpočte na r. 2017. V porovnaní s deficitom dosiahnutým v r. 2016, keď dosiahol 10,7 mld. Eur, bol najnižší v posledných rokoch.

Poľský premiér oznámil plán zníženia dane z príjmu právnických osôb (CIT) pre malé a stredné podniky (MSP) **z 15 na 9%**, podľa odborníkov bude najnižšia v Európskej únii. Konzervatívna vláda M. Morawieckieho avizuje zavedenie množstva nových opatrení, ktoré uľahčia prácu podnikateľom v krajine. Okrem zníženia daní vláda zníži príspevky na sociálne poistenie pre MSP.

K oživeniu poľskej ekonomiky prispeli najmä rast spotreby (silnel maloobchodný predaj), rástli investície (stavebníctvo) a nárast exportu (priemyselná výroba). Tieto skutočnosti spolu s aktívnym kapitálovým trhom umocňujú atraktivitu Poľska pre zahraničných, ale v poslednom čase čoraz viac aj domácich investorov. Hlavnými investormi v PL sú veľké zahraničné firmy, ktorým paradoxne vláda zvyšuje dane (banky a veľkoplošné siete).

EXPO 2024 sa bude konať v meste Łódź. Organizácia svetovej výstavy Expo Horticultural tzv. Zelené Expo bude venovaná mestskej zeleni. Rozpočet, ktorý je vo výške 100 mil. Eur, umožní revitalizáciu nielen všetkých už existujúcich parkov meste, ale aj založenie nových a tiež infraštruktúry v podobe pavilónov a cyklistických tras. Łódź je mesto textilného priemyslu, nazývané aj Manchestrom východu, je nositeľom tradícií a inovácií v móde.

c) **Hlavné odvetvia hospodárstva**

Priemysel:

Roky 2010 – 2012 boli obdobím postupnej obnovy potenciálu poľského hospodárstva po spomalení hospodárskeho rastu v roku 2009. Na pozadí ostatných krajín EÚ výsledky hospodárstva PR umiestnili krajinu medzi európskych lídrov.

V období od januára do decembra 2017 rast priemyselnej výroby predstavoval 4,2% (3,1% rok 2016).

Ropný a chemický priemysel

Ropný a chemický priemysel v Poľsku tvorí 11 tisíc firiem, ktoré zamestnávajú asi 250 tis. ľudí a jeho podiel na celkovej priemyselnej výrobe presahuje 10%. Sektor je tiež lídrom v zahraničnom obchode so 14-percentným podielom na vývoze a 17-percentným podielom v dovoze.

Proces konsolidácie v chemickom priemysle zvýšil nielen firemnú kultúru domácich podnikov, ale tiež prekonal hranice Poľska. Dnes je na všetkých kontinentoch expanzívny a plány spoločností, ako Orlen, Lotos, či skupina Azoty naznačuje, že domáce podniky budú aj naďalej aktívne hľadať príležitosti na expanziu do zahraničia.

Jednou z najdôležitejších úloh, pred ktorými stojí chemický priemysel, je použitie finančné prostriedky na komercializáciu znalostí akademikov a rozvoj spolupráce medzi priemyslom a R & D inštitúciami. Rozpočtové prostriedky z fondov EÚ pre Poľsko sú k dispozícii práve pre tento účel.

Naftové okno do sveta v Gdansku je hotové aj za účasti slovenských firiem

Prvý takýto objekt na poľskom pobreží už začal fungovať v Gdansku. Vlastníkom je štátom vlastnená firma PERN. Ide o ropný terminál, ktorý umožní PL dovoz nafty z celého sveta.

Skladá sa zo šiestich veľkých nádrží s kapacitou 62,5 tis. m³ a celkovo v termináli možno uložiť 375 tis. m³ nafty. Výstavba nádrží a ďalšej infraštruktúry trvala 25 mesiacov a stála 412 mil. PLN ako sa plánovalo. Stavbu dokončilo konzorcium vedené poľským IDS-Bud so slovenskými firmami Váhostav PL a PSJ Hydrotranzit.

Orlen preberá ďalšie spoločnosti v Kanade a USA

Ropná spoločnosť PKN Orlen cez spoločnosť Orlen Upstream Kanada podpísala dohodu na akvizíciu 100% akcií kanadskej banskej spoločnosti Kicking Horse Energia vo výške 293 mil. kanadských dolárov. Cez Orlen Upstream kupuje aj spoločnosť FX Energy, kótovanú na burze NASDAQ v hodnote cca 83 mil. USD. Akvizícia zvýši základné zdroje skupiny na 8,4 mil. barelov ropného ekvivalentu (BOE).

Päť rokov po konsolidácii je v poľskej chémii jasno

Špecialisti už v predchádzajúcom desaťročí hovorili o potrebe spolupráce a bližších vzťahoch štyroch firiem na výrobu umelých hnojív. Kedzierzyn, Police, Pulawy a Tarnow fungovali v tvrdom ekonomickom prostredí, silne si konkurovali a bez dostatočnej finančnej sily. Najdôležitejším dôsledkom fúzie Grupy Azoty bolo zvýšenie potenciálu spoločnosti. **Dnes je Azoty Group druhým najväčším výrobcom hnojív v Európe.** Spoločnosť je tiež vedúcim hráčom na trhu s melamínom, kaprolaktamom, oxidom titaničitým a niekoľkými ďalšími chemikáliami.

Automobilový priemysel

Aj keď poliaci nemajú svoju vlastnú značku automobilov, Poľsko patrí medzi významných výrobcov automobilov a ich komponentov. Automobilový sektor (osobné automobily, úžitkové vozidlá, nákladné automobily a autobusy) zamestnáva viac ako 184 000 zamestnancov (9,4% zamestnanosti v priemysle). Do sektora patrí 450 výrobných spoločností, z ktorých 140 má viac ako 250 zamestnancov a 310 viac ako 9 zamestnancov špecializovaných na výrobu náhradné diely. V Poľsku sa nachádzajú dve továrne na osobné automobily, Opel v Gliwiciach a Fiat-Chrysler v Tychy. Okrem nich je mnoho závodov vyrábajúcich mechanické komponenty pre automobily, motory (Mercedes v Jawor), interiérové alebo karosárske diely, gumené časti a iné. Prevádzkujú továrne vyrábajúce dodávky (Volkswagen), nákladné automobily (Man Trucks), autobusy (Volvo, Man Bus, Autosan, Solaris, Scania), vojenské vozidlá (Jelcz) a traktory (Ursus).

Automobilový priemysel lámal rekordy v predaji a vo výrobe aj v roku 2017. Vývoz automobilov bol na vzostupe, z čoho sa tešia zamestnávateľia, zamestnanci aj vláda. Rástol dopyt po osobných, úžitkových vozidlách ako aj po nákladných autách. V roku 2017 sa celkovo vyrobilo 689,7 tis. vozidiel, z toho osobných 514,7 tis., nákladných 169,8 a busov 5,3 tis. kusov. Zlom nastal po roku 2014 (593,5 tis.) kedy, výroba postupne rástla.

Poľská asociácia automobilového priemyslu (PZPM) je poprednou poľskou organizáciou zamestnávateľov automobilového priemyslu, ktorá združuje 52 členských organizácií: výrobcov a zástupcov výrobcov motorových vozidiel, motocyklov a mopedov v Poľsku, ako aj výrobcov vozidiel a karosérií v Poľsku.

Výroba vozidiel v Poľsku za obdobie 2012 – 2017 (v tis.)

Vozidlá	2012	2013	2014	2015	2016	2017
osobné	540,0	475,1	472,6	534,7	554,6	514,7
nákladné	98,5	111,0	115,9	120,9	122,0	169,8
autobusy	4,0	4,1	5,0	5,0	5,2	5,3
spolu	642,4	590,2	593,5	660,6	681,8	689,7

Zdroj: GUS

V roku 2017 bolo zaregistrovaných 486 352 nových osobných automobilov, čo je o 16,9% viac ako v roku 2016 (416 123 vozidiel). Registrácia nových vozidiel podľa modelu vozidla, TOP 5 najpredávanejších: Skoda Fabia 18 961 (15 072 rok 2016), Skoda Octavia 18 854 (16 964 rok 2016) Opel Astra 15 944 (14 819 rok 2016) Volkswagen Golf 13 344 (12 624 rok 2016) Toyota Yaris 12 560 (11 089 rok 2016).

Poľská vláda si uvedomuje, že budúcnosť automobilového priemyslu je v elektromobilitě. S cieľom podporiť elektromobilitu sa na tento účel združujú poľské štátne spoločnosti, ktoré podpísali „e-mobility“ dohodu, vďaka ktorej bude krajina európskym lídrom v tejto oblasti. Dohodu podpísali rafinéria Lotos, Poľská pošta, vysielateľ TVP, energetická spoločnosť Enea Serwis a železničná spoločnosť Kolejowe Zakłady Łączności. Dohoda prichádza po úsilí vlády o modernizáciu krajiny a zníženie emisií uhlíka.

Vláda a samosprávy (41 miest) podpísali dohodu na rozvoj elektromobility. V dohode samosprávy deklarovali záujem o kúpu 780 autobusov s elektrickým pohonom do konca tohto desaťročia. Dnes v uliciach piatich poľských miest jazdí 31 autobusov s elektrickým pohonom.

V roku 2017 bola vyhlásená verejná súťaž na karosériu malého mestského elektrického auta. Súťaž vypísala firma ElektroMobility Poland, ktorú v roku 2016 založili 4 poľské energetické firmy: PGE, Tauron, Enea a Energa.

Elektromobilita je na ceste stať sa hybnou silou pre opätovnú industrializáciu poľskej ekonomiky a pozitívny príklad vybudovania priemyslu budúcnosti v PL.

Drevársky a nábytkársky priemysel

Poľsko je jedným z popredných výrobcov nábytku na svete a čoraz častejšie sa presadzuje aj na medzinárodných trhoch. Poľský drevársky priemysel je dôležitým odvetvím hospodárstva, zamestnáva približne 330 tisíc ľudí, čo predstavuje 2,5% zamestnanosti v celom hospodárstve. V roku 2016 bolo Poľsko šiestym najväčším výrobcom a piatym najväčším vývozcom nábytku na svete. V súčasnosti je viac ako 64% poľského predaja nábytku realizovaných v zahraničí. Poľsko vyváža nábytok do všetkých európskych krajín (80% vývozu) a do väčšiny krajín mimo EÚ: 36% do Nemecka, 8% do Spojeného kráľovstva, 7% do Českej republiky, 6% z Francúzska a 5% z Holandska. Keďže v roku 2016 tvorilo približne 2% HDP a počíta s viac ako 26 000 spoločnosťami vrátane 90 veľkých a 330 stredných podnikov, odvetvie nábytku v Poľsku je jedným z najdynamickejších odvetví poľského priemyslu a jedným z najdôležitejších odvetví. Krajina je najväčším výrobcom drevených podláh v EÚ, patrí jej štvrté miesto výrobcu nábytku, druhé výrobcu drevotriesky, ôsme výrobcu rezaného dreva.

Jedným z najdynamickejších sa rozvíjajúcich skupín nábytku na svete je poľská spoločnosť Nowy Styl. Za 25 rokov sa stali 3. najväčším výrobcom stoličiek a kancelárskych nábytkov v Európe.

Tretí rok po sebe je Poľsko lídrom v oblasti vývozu okenných rámov v Európskej únii. V roku 2017 výroba vzrástla o 6% a dosiahla výšku 23,4 milióna Eur. Očakáva sa, že dopyt bude naďalej rásť.

Poľnohospodárstvo a potravinársky priemysel

Poľsko je dôležitou poľnohospodárskou krajinou založenou na veľmi silnej agrárnej tradícii a roľníckej kultúre: 10% aktívnej populácie pracuje v poľnohospodárstve. Poľsko predstavuje jednu šestinú poľnohospodárskych a poľnohospodárskych pracovných miest v Európskej únii.

Poľské poľnohospodárske špeciality sú veľmi diverzifikované: ovládajú výrobu mlieka, mäsa, ovocia a obilnín. Po vstupe do Európskej únie sa Poľsko stalo čistým

vývozom agropotravinárskych výrobkov a jeho prebytok odvtedy neustále rastie. V roku 2016 sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom zvýšil obrat zahraničného obchodu Poľska. Vývoz vyjadrený v Eur (184842,9 mil. eur) vzrástol o 2,9% a dovoz (180924,6 mil. eur) o 2,1%. V posledných dvoch rokoch hodnota vývozu prevýšila dovoz, čo umožnilo v roku 2015 dosiahnuť prebytok obratu vo výške 2,3 mld. Eur a v roku 2016 3,9 mld. Eur. Zvýšenie poľského obratu, ktoré bolo nižšie ako v predchádzajúcich rokoch, bolo ovplyvnené v roku 2016 globálnou tendenciou náhleho spomalenia obchodu, najmä spomalením obchodu s tovarom u hlavného poľského obchodného partnera - Nemecka.

Poľský potravinársky priemysel bol v priebehu posledných desaťročí reštrukturalizovaný a väčšinou privatizovaný. S počtom obyvateľov takmer 40 miliónov je Poľsko najväčším trhom s potravinami a nápojmi v strednej a východnej Európe. S pomedzi krajín EÚ Poľsko je 7. najväčším výrobcom potravín s tržbami vo výške 56,6 mld. Eur. Podľa údajov Ústredného štatistického úradu (GUS) z roku 2016 bol jeho podiel na celkovej výrobe 20,8% a jeho podiel na zamestnanosti okolo 17,5%. Tento sektor s relatívne stabilnými podmienkami dopytu je jedným z najatraktívnejších poľských odvetví z pohľadu zahraničných investorov. Súčasná výška investícií v tomto sektore presahuje 11 mld. Eur a predstavuje 20,6% celkových výrobných PZI v Poľsku (6,1% celkových investícií). Medzi najväčšie potravinárske firmy patria Kernel Holding, Nestle, Cargill, Ferrero, Coca-Cola, Danone, Kraft Foods, Mars, Kofola a Pfeifer & Langen. Do TOP 10 obchodných reťazcov podľa obratu v roku 2017 v Poľsku patrí Jeronimo Martins (12,7 mld. eur), EuroCash (7,2 mld. Eur), Grupa Schwarz (6,4 mld. Eur), Auchan, Tesco, GK Special, Carrefour, Metro/Makro, Rossmann a Żabka.

Infraštruktúra:

Cesty

Diaľnice a rýchlostné cesty v PR sú súčasťou národnej cestnej siete. K 31.12.2017 bolo 1637,3 km diaľnic a 1848,3 km rýchlostných ciest, spolu 3485,6 km. V PR existujú 3 hlavné diaľnice: A1 (582 km, spája v smere od Baltického mora Gdansk s Lodžou a Sliezkym vojvodstvom v transeurópskom dopravnom koridore VI.), A 2 (651 km, spája v smere od Berlína Poznaň s Lodžou a Varšavou v transeurópskom koridore II.) a A 4 (670 km, spája v smere od Drážďan Vroclav s Katovicami, Krakovom a Rzešovom a s ukrajinskou hranicou v koridore č. III).

Vláda PR aktualizovala Národný program výstavby štátnych ciest na obdobie rokov 2017 - 2025. Predpokladá výstavbu 3 267,7 km, z toho 252,2 km diaľnic, 2 641 km rýchlostných ciest a 369,4 km obchvatov miest. Investícia sa odhaduje na 160 mld. PLN (38 mld. EUR).

Rozvoj cestnej siete v Poľsku je dôležitý aj pre slovenské podniky a dopravcov. Diaľničná sieť v Poľsku o. i. umožní lepšiu dostupnosť prístavov v Baltickom mori pre transport tovaru zo Slovenska do zámoria a opačným smerom. Ide najmä o prístavy Gdaňsk a Štetín/Swinoujscie.

PV M. Morawiecki oznámil plány vybudovať 22 cestných mostov na najväčších poľských riekach. Výstavba mostov predpokladá investíciu 2,3 mld. PLN (536 mil. EUR). Ministerstvo infraštruktúry odporúča vláde výstavbu mostov na rieke Visly, Odry, Bug, Warta a Pilica. V tomto roku sa budú vyčleňovať finančné prostriedky na vypracovanie návrhov a 22 cestných mostov postupne vybudujú do polovice budúceho desaťročia.

Koridory prepájajúce SR a PL (severno-južné prepojenia)

Baltsko-jadranský koridor (patrí do hlavných koridorov) sa tiahne od poľských prístavov Gdansk a Gdynia a prístavov Štetín a Świnoujście cez ČR, resp. SR a ďalej cez východné Rakúsko k slovinskému prístavu Koper a k talianskym prístavom Terst, Benátky a Ravenna. Zahŕňa železnice, cesty, letiská, prístavy a železnično-cestné terminály (RRT). Medzi kľúčové projekty patrí tunel cez východný Semmering a železničná trať Koralm medzi mestami Graz a Klagenfurt v Rakúsku.

Via Carpatia (patrí medzi súhrnnú sieť - comprehensive network TEN-T). V prípade Via Carpatia ide o **druhé strategicky najdôležitejšie spojenie s PL** na východe SR, prechádzajúce cez Košice. Cesta Via Carpatia je nevyhnutným predpokladom pre rozvoj spolupráce medzi všetkými krajinami EÚ s krajinami SNŠ. Je to jeden zo záverov „Východného kongresu“ v Bialystoku zo septembra 2015 (cesta Via Carpatia je iniciatíva pobaltských krajín, Poľska, Slovenska, Maďarska a Rumunska z roku 2004).

Železničná infraštruktúra

Rozvinutejšia než cestná je v PR železničná sieť, ktorá si však vyžaduje rozsiahle investície a modernizáciu. Vnútroštátnu železničnú prepravu (medzi jednotlivými vojvodstvami) a medzinárodnú železničnú prepravu zabezpečuje od roku 2001 štátny podnik PKP a.s. (Polskie Koleje Państwowe Spółka Akcyjna), ktorý obhospodaruje 22 000 km tratí. Medzi SR a PR existuje priame vlakové prepojenie na trase Varšava – Bratislava.

V osobnej železničnej preprave ponuka vlakových spojení v pohraničných regiónoch s PR v minulých rokoch nepriniesla u cestujúcich adekvátnu odozvu. Počty cestujúci vo vlakoch ani v hlavnej turistickej sezóne nezodpovedali nielen očakávaniam, ale neoslovili ani miestny okruh cestujúcich.

Nákladná železničná doprava je pre tok tovarov málo významná. Tento stav je ovplyvnený najmä infraštruktúrou na poľskej strane, ktorá neumožňuje dosahovať štandardné jazdné doby a zároveň dĺžkami koľají v staniciach, ktorá obmedzuje dĺžku vlakov, čím nákladnú dopravu po železnici predražuje.

Letecká doprava

V roku 2017 Varšavské letisko F. Chopina vybavilo rekordných 15,8 mil. cestujúcich. Je to nárast 22% v porovnaní v roku 2016 (12,8 mil. cestujúcich).

Vláda PR plánuje výstavbu nového letiska 40 km od hlavného mesta v rovinatej oblasti pri Baranowe s kapacitou prepravy cca 40 mil. osôb ročne. Letisko by sa malo rozkladať na ploche 3000 hektárov, dostavba by mala byť zrealizovaná v roku 2027. Hodnota projektu sa odhaduje na 8 mld eur.

So Slovenskom existujú dve priame letecké spojenia, Bratislava – Varšava (Wizz Air od 1.7.2017 3x týždenne) a Košice – Varšava (LOT od 1.7.2018 11x týždenne).

Lodná a námorná doprava

Doprava v poľských prístavoch rastie veľmi rýchlo a je stále dôležitejšia pre poľský vývoz a dovoz. Hlavnými prístavmi sú Gdansk, Gdynia, Štetín a Świnoujście. Hlavným prístavom na Baltickom pobreží je Gdansk, kde sa v roku 2017 (údaj október) preložilo viac ako 32 mil. ton tovaru, z toho asi 40% v kontajnerovom termináli. Gdanský kontajnerový terminál patrí do stovky najväčších kontajnerových terminálov vo svete. Väčšina komodít z kontajnerového terminálu DCT v Gdansku smeruje do Číny (14%), USA (12%) sú na druhom mieste, nasleduje Južná Kórea (9%), S. Arábia, Hongkong a Izrael (4%). Najdôležitejšou komoditou vývozu sú potraviny (21%), nábytok (10%), domáce spotrebiče (8%), ďalej vyvážajú elektroniku, autá, papier a chemikálie.

d) Členstvo v medzinárodných organizáciach a účasť v integračných procesoch

Poľsko je členom mnohých významných medzinárodných organizácií. Je jedným zo zakladajúcich členov organizácií ako sú Organizácia Spojených národov, Rada štátov Baltského mora, Vyšehradská skupina. Poľsko je členom Európskej únie (1.5.2004), NATO, WTO, World Bank, IMF, OECD, OBSE, Medzinárodná energetická agentúra (IEA), Rada Európy, Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu (IAEA), Európska vesmírna agentúra (ESA), Stredoeurópska iniciatíva (SEI), UNESCO, UNIDO a všetky špecializované agentúry OSN. Poľsko je tiež pozorovateľom Arctic Council, Medzinárodnej organizácii La Francophonie. Okrem toho ako člen Európskej únie Poľsko patrí do Schengenského priestoru (2007).

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľská legislatíva

Zahraničný obchod je v PR kompetenčne začlenený do štruktúr Ministerstva pre podnikanie a technológie (Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii, novovzniknuté ministerstvom v roku 2018, predtým Ministerstvo rozvoja). Ministerstvo prostredníctvom odborných sekcií vytvára podmienky pre podporu rozvoja malých a stredných firiem a podporu rozvoja exportu.

Na ZÚ a GK PR v 56 krajinách pôsobia politicko-ekonomické oddelenia, ktoré sú v pôsobnosti MZV PR. Ich úlohou je podpora rozvoja obchodno-hospodárskej spolupráce so zahraničím. Asi v 40 krajinách pôsobia ZÚ aj oddelenia propagácie obchodu a investícií (WPHI), ktoré organizačne patria pod MPT PR. Sú to inštitúcie, ktoré úzko spolupracujú s Poľskou agentúrou obchodných informácií a zahraničných investícií (PAIH – ekvivalent SARIO), Poľskou turistickou organizáciou a ďalšími relevantnými organizáciami (samosprávami, obchodnými komorami a pod.). Predstavujú tiež dôležité spojivo v systéme podpory poľského podnikateľského sektora v zahraničí, najmä pre malé a stredné podniky.

Bankový systém

Poľskou centrálnou bankou je Narodowy Bank Polski (NBP) www.nbp.pl. Plní úlohy dané Ústavou PR, zákonom o NBP a zákonom O bankovom práve. Tieto zákony právne zaisťujú nezávislosť NBP na iných štátnych orgánoch v Poľsku. Vo vzťahu k ostatným bankám v Poľsku plní NBP regulačné funkcie, ktorých cieľom je zaistenie bezpečnosti depozitov uložených v bankách, ako aj stability bankového sektora, za ktorú je zodpovedná.

Dozor nad bankovým sektorom, kapitálovým, poisťovacím a dôchodkovým trhom vykonáva Komisia finančného dohľadu - www.knf.gov.pl

Dane, odvody

Všeobecný daňový systém zahŕňa:

1. priame dane - daň z príjmov fyzických osôb (PIT), daň z príjmov právnických osôb (CIT), dedičská daň a daň z darovania, daň z verejnoprávnej činnosti (PCC), daň z pozemku, daň z lesa, daň z nehnuteľností, cestná daň).

2. nepriame dane - daň z tovaru a služieb, spotrebná daň, daň z hier.

Priame dane:

Daň z príjmu fyzických osôb (PIT)

Fyzické osoby (FO) s pobytom v PR sú povinné platiť daň z príjmu FO zo všetkých svojich príjmov (tzv. neohraničená daňová povinnosť). FO, ktoré nemajú v PR pobyt, podliehajú plateniu dane z príjmov FO len z príjmov z práce vykonávanej na území PR, ako aj z ostatných príjmov dosiahnutých na území PR (tzv. ohraničená daňová povinnosť).

Základné sadzby dane z príjmu FO:

http://www.wskazniki.pit.pl/skala_podatkowa_pit_190.php

Zákon o dani z príjmov FO:

<http://isap.sejm.gov.pl/Download?id=WDU19910800350&type=3>

Daň z príjmu právnických osôb (CIT)

Podľa §19 Zákona o dani z príjmu (novelizovaný zákon Dz. U. z 2014 r. poz. 851, ze zm.), daň z príjmu právnických osôb je 19%. Subjekty so sídlom na území PR podliehajú daňovej povinnosti zo všetkých svojich príjmov, bez ohľadu na zdroj ich pôvodu.

<http://www.finanse.mf.gov.pl/web/wp/pp/niezbednik-podatnika/cit>

Nepriame dane:

DPH (VAT) – základná sadzba DPH je 23%, pre niektoré tovary a služby platí znížená daň **8% a 5%**.

Spotrebná daň (podatek akcyzowy) sa vzťahuje na tovary tzv. harmonized excise duty goods – palivá, alkohol a alkoholické nápoje, tabakové výrobky, ale aj produkty zo skupiny tzv. non-harmonized excise duty goods – automobily, parfémy a kozmetika, el. energia. Od roku 2012 sa sadzba spotrebnej dane na palivá zvýšila o 14,1% a na tabakové výrobky o 4%. Zmenou od 18. 4. 2012 je platná daň z ťažby medi a striebra. Sadzby dane z týchto surovín majú stálu kvótu a sú určené osobitne pre jednu tonu vyťaženej medi a pre jeden kilogram striebra. <http://www.finanse.mf.gov.pl/web/wp/pp/niezbednik-podatnika/akcyza>

Od februára 2016 platí nová daň pre finančné inštitúcie, poľský parlament prijal zákon zavádzajúci daň pre niektoré finančné inštitúcie. Od februára 2016 majú banky, poisťovne a úverové spoločnosti ročne zaplatiť do rozpočtu daň vo výške 0,44% zo svojich aktív. Nová daň má každý rok priniesť cca. 4,5 miliardy PLN do rozpočtu.

Odvody - Zákon o zmene niektorých zákonov súvisiacich s fungovaním systému sociálneho poistenia: od 1. 5. 2011 sa časť odvodov, ktorú Štátna sociálna poisťovňa (ZUS) odvádza do dôchodkových fondov, znížila zo 7,3% na 2,3% a cieľovo od r. 2017 sa zvýšila na 3,5% vymeriavacieho základu na platenie poistného na dôchodkové poistenie. Ostatná časť odvodu sa bude evidovať v ZUS na osobitných podúčtoch a bude sa odvádzať do vyčleneného fondu, ktorý bude riadiť ZUS. http://www.wskazniki.pit.pl/zus_przedsiebiorcow_288.php

Minimálna mzda k 1.1 2017 bola stanovená vo výške 2000 PLN brutto, 1459,48 PLN netto. Oproti roku 2016 (1850 PLN) je to zvýšenie o 150 PLN bruto. Od roku 2018 sa minimálna mzda opäť navýši o 100 PLN na 2100 PLN brutto/1530 PLN netto. Podľa Eurostatu bola v roku 2017 výška minimálnej mzdy v PR 453 EUR.

Hodinová mzda brutto v roku 2017 bola 13,00 PLN, v roku 2018 sa očakáva navýšenie na 13,70 PLN.

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

Štátne proexportné programy

Podpora exportu sa realizuje v rámci operačných programov, v ktorých sú zadefinované konkrétne opatrenia na podporu rozvoja a propagácie poľského hospodárstva. Programy sú financované z európskych fondov a prostriedkov štátneho rozpočtu, určených na propagačné projekty (organizácia propagačných akcií, publikácie, propagačné materiály).

Hlavným cieľom systémového projektu MPT PR, ktorý sa realizuje v rámci projektu *Podpora centier obsluhy investorov a exportérov*, je rozširovať podnikanie poľských výrobcov na svetových trhoch. Projekt má za cieľ uľahčiť prístup k informačným službám, ktoré by napomáhali pri plánovaní, organizácii a realizácii exportu a investícií mimo PR.

KUKE - Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych Spółka Akcyjna (Korporácia pre poisťovanie exportných úverov, a.s.) je poľská agentúra pre poisťovanie úverov Zabezpečuje obchodné transakcie poľských podnikateľov už viac ako 25 rokov doma aj v zahraničí. Jej cieľom je vytváranie podmienok podporujúcich export na úverových podmienkach a posilňovanie pozície exportérov, ako aj ich tovarov a služieb na medzinárodných trhoch. <https://www.kuke.com.pl/dla-bankow/>

PARP - Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (Poľská agentúra pre rozvoj podnikania) PARP sa podieľa na realizácii národných a medzinárodných projektov financovaných zo štrukturálnych fondov, štátneho rozpočtu a viacročných programov Európskej komisie. Všetky činnosti agentúry sa vykonávajú s osobitným dôrazom na potreby sektora MSP. <https://en.parp.gov.pl/>

Program fondov z EÚ v období 2014 - 2020

EK v závere roka 2014 schválila Poľsku programy: "Digitálna Poľska" (2,17 mld. Eur), "Technická podpora" (700,12 mil. Eur), "Východné Poľsko" (2 mld. Eur), "Vedomosti, vzdelávanie, rozvoj" (8,6 mld. Eur) a najväčší - "Infraštruktúra a životné prostredie" (viac než 27,4 mld. Eur). V roku 2015 EK schválila program "Inteligentný rozvoj", z ktorého bude PR čerpať 8,61 mld. Eur. EK tak schválila všetky rozvojové programy pre Poľsko. Ako posledné schválila operačný program pre "Inteligentný rozvoj" a deväť regionálnych programov pre VÚC.

Operačný program cezhraničnej spolupráce SR/PR 2014-2020 - INTERREG

Riadiacim orgánom je poľské Ministerstvo pre podnikanie a technológie (pôvodne ministerstvo rozvoja), národným orgánom je Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Program bol schválený EK vo februári 2015 (Európsky fond regionálneho rozvoja).

Významný prvok vo vzájomných vzťahoch predstavuje rozvoj cezhraničnej spolupráce prostredníctvom 3 spoločných euroregiónov: Beskydy (Žilinský VÚC), Tatry (Žilinský a Prešovský VÚC) a Karpaty (Prešovský VÚC). V programovom období 2014 – 2020 je v rámci programu INTERREG na projekty vyčlenených 155 mil. Eur. Realizujú sa z nich najmä projekty cezhraničných partnerstiev, turistiky, kultúry a športu <https://sk.plsk.eu/>.

c) Verejné obstarávanie

Zákonom o verejnom obstarávaní z 29. januára 2004 bol v PR zriadený Úrad pre verejné obstarávanie. Úrad je ústredným orgánom štátnej správy (rozpočtová organizácia),

vydáva Bulletin pre verejné obstarávanie (Biuletyn Zamówień Publicznych) ako hlavný oficiálny zdroj informácií o verejných zákazkách - elektronicky na adrese: <http://bzp1.portal.uzp.gov.pl/index.php?ogloszenie=browser>.

Verejné zákazky zadávajú všetky orgány štátnej správy, vojvodské a regionálne úrady, obce, rozpočtové jednotky a podniky, agentúry a pod. na rozsah štátnych prostriedkov, ktorými disponujú.

Verejné súťaže majú rôznu formu, väčšinou sú neohraničené verejné súťaže, ktorých sa môžu zúčastniť všetci zainteresovaní dodávatelia. Termín predkladania ponúk nesmie byť kratší než 6 týždňov odo dňa vyhlásenia súťaže. Obmedzeného výberového konania sa môžu zúčastniť vyzvaní uchádzači. V tomto prípade termín predloženia ponuky nesmie byť kratší než 4 týždne.

- odporúčaný postup pre slovenské podnikateľské subjekty:
Verejných súťaží sa môžu zúčastniť aj zahraniční uchádzači. Vzhľadom na nepravidelný termín vychádzania Buletinu ako jediného zdroja informácií, odporúča sa sledovať aktuálne výzvy na vyššie uvedenej webovej stránke.
- kontakty na hlavné inštitúcie:
Urząd Zamówień Publicznych - Varšava, ul. Postępu 17a, PSČ 02-676
Link na stránku úradu, kde je možné zvoliť anglickú verziu: <https://www.uzp.gov.pl/>

d) Zmluvná základňa

Ekonomické a hospodárske zmluvy medzi SR a Poľskom

Dz.U. 1996 nr 30 poz. 131

Dohoda medzi PR a SR o zamedzení dvojitého zdanenia príjmov a majetku

(Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Słowacką w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku)

Dz.U. 1996 nr 55 poz. 246

Dohoda medzi PR a SR o vzájomnej podpore a ochrane investícií

(Umowa między RP a RS w sprawie wzajemnego popierania i ochrony inwestycji)

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

a) Priame zahraničné investície

Problematikou zahraničných investícií sa od roku 2017 zaoberá **Pol'ská investičná a obchodná agentúra** (PAIH-Polska Agencja Inwestycji i Handlu) akciová spoločnosť, ktorej akcionárom je Štátna pokladnica PR. Okrem podpory zahraničných investícií má v svojom portfóliu aj podporu poľského exportu (podobne ako u nás SARIO). <https://www.paih.gov.pl/pl>

PAIH buduje v zahraničí svoje obchodné kancelárie (ZBH). Podobne ako Česká republika, ktorá má zastúpenia Czech Trade, bude mať aj Poľsko v budúcnosti 70 takýchto kancelárií. Dnes jestvujú kancelárie v 29 mestách, pripravuje sa otvorenie ďalších 28. V apríli 2018 agentúra PAIH otvorila kancláriu pre ČR a SR so sídlom v Prahe.

Poľská investičná príťažlivosť je potvrdená nasledujúcimi faktami:

- **176 mld. Eur prílev PZI ku koncu roka 2017** (NBP),
- EY's European Attractiveness Survey 2017 označil PR ako 1. najatraktívnejšiu destináciu priamych zahraničných investícií v strednej a východnej Európe a 5. najatraktívnejší v Európe. Prvé miesta atraktivity v Európe získali Spojené kráľovstvo, Nemecko, Francúzsko a Španielsko.

Hlavnými investormi v PL sú veľké zahraničné firmy, s ktorými paradoxne vláda bojuje a zvyšuje im dane (banky a veľkoplošné siete). Pozn. Podľa analytickej správy Centra Politiky Insight, ktorá bola vypracovaná na objednávku 14 bilaterálnych obchodných komôr v PL, zahraniční investori zamestnávajú jednu tretinu zamestnancov v PL hospodárstve a zabezpečujú dve tretiny PL exportu. Do PL prišlo za posledných 25 rokov viac ako 170 mld. Eur zahraničných investícií (712 mld. PLN).

Poľské investície v SR

PL patrí medzi 10 najväčších investorov v SR pričom najperspektívnejšie oblasti spolupráce sú v sektoroch energetiky a automobilového priemyslu. V SR sú podľa údajov NBS aktívne poľské firmy: TIK SLOVAKIA s.r.o., PRO-DOM SLOVAKIA s.r.o., MASPEX SLOVAKIA s.r.o., NOWY STYL SLOVENSKO s.r.o., ZELMER SLOVAKIA s.r.o., FABA SLOVAKIA s.r.o. MERKURY MARKET s.r.o., WOJAS S.A., mBANK; RED BLACK WHITE.

Najväčšou poľskou investíciou bol nákup 55% slovenskej softvérovej firmy Asset Soft poľskou spoločnosťou COMP Rzeszów (dnes Asseco Poland, jeden z najväčších poľských dodávateľov informačných systémov pre banky) a vytvorenie spoločného podniku ASSECO CE, a.s. so sídlom v Bratislave. V októbri 2017 z ASSECO CE vznikol ASSECO International (AI), ktoré bude zahŕňať dcérske spoločnosti pôsobiace na medzinárodných trhoch, s výnimkou Izraelskej Formula Systems. 96,55% akcií AI bude mať ASSECO Poland a 3,45% bude patriť manažérom spoločnosti ASSECO Central Europe (ACE) z Bratislavy.

Pozn.: ASSECO vzniklo pred 25 rokmi spojením SK ASSET a PL COMP vstúpením na Varšavskú burzu. Dnes má pobočky vo viac ako 50 krajinách sveta a zamestnáva 22 tisíc ľudí. Dodnes ide o najväčší a najúspešnejší SR – PL projekt. ASSECO je jednotkou na trhu IT v SVE a 6. v celej Európe. ASSECO CE vlastní mimo iné aj 51% kapitálu CEIT v SR.

Slovenské investície v PL

Poľský trh je atraktívny pre slovenské podnikateľské subjekty. Za posledné obdobie evidujeme až 1 191 podnikateľských subjektov, ktoré expandovali do PL.

V Krakove investovala slovenská spoločnosť ESET, výrobca antivírusového programu NOD, ktorá tam postavila vývojové technologické centrum. ESET predstavuje 8% svetového trhu s antivírusovými programami.

V minulých rokoch bola najväčším slovenským investorom v PL finančná skupina PENTA. Medzi jej investície patrili: výrobca okien spoločnosť Rąbień, lekárne Dr. Max, stávkové kancelárie Fortuna, obchodná sieť Żabka a telekomunikačné spoločnosti Stream a MOBILKING. Penta však už MOBILKING, sieť Żabka a Rąbień predala a angažuje sa viac v poľskom zdravotníctve. V roku 2017 dokončila vo Varšave svoj prvý developerský projekt - Business centrum, štvrť Mokotow.

Od roku 2008 pôsobí vo Varšave slovenský developerský líder HB REAVIS, ktorá je najvýznamnejším slovenským investorom v PL. V septembri 2013 HB Reavis otvoril rozsiahle podnikateľské centrum „Konstruktorska Business Center“ v lukratívnej podnikateľskej štvrti Mokotow vo Varšave. Aktivity spoločnosti sa rozširujú – otvorila „Gdański Business Center I. a Gdański Business Center II. Ukončila aj podnikateľské

centrum Postepu 14 a pre PL železnice West Station I. V etape ukončenia je West Station II. V roku 2017 sa uskutočnilo slávnostného položenie základného kameňa 310 metrového mrakodrapu Varso (bude to najvyššia budova SVE) za účasti prezidenta SR A. Kisku. Zároveň došlo k slávnostnému predstaveniu projektu HB REAVIS „Varso Place“. Vďaka posledným investíciám sa HB REAVIS stáva jednotkou medzi slovenskými investormi v PL.

Na poľskom trhu sa úspešne etablovali aj slovenské spoločnosti zameraná na poradenskú činnosť Accace (pôsobí v účtovnom a daňovom poradenstve) a tiež právnická a poradenská firma V4 Legal.

Veľkú dynamiku rozvoja zaznamenala spoločnosť GreenWay, ktorá v PL buduje 200 dobíjacích staníc pre elektromobily a stane sa tak najväčšou sieťou pre rýchle nabíjanie elektromobilov v PL. V odbornej diskusii o vývoji elektromobility, ale aj v diskusii v PL Sejme pri príprave nového zákona, hrá GreenWay dôležitú úlohu.

Od roku 2013, kedy na Varšavskej burze cenných papierov debutovala slovenská firma TMR (Tatra Mountain Resort) a ktorá v roku 2014 začala investovať do „Sliezskeho veselého mestečka“ v Chorzowe (najstarší lunapark v PL), rozvíja svoje aktivity aj v poľskom lyžiarskom stredisku Szczyrk pri hraniciach so SR (Beskydy).

Poľská obchodná spoločnosť SLOVRUR patriaca Železiarňam Podbrezová a.s. zabezpečuje predaj a distribúciu ich výrobkov - oceľových rúr v PL a na trhu pobaltských štátov.

IDC holding a.s. prostredníctvom svojho zastúpenia IDC Polonia (distribučná sieť s viac ako 100 zamestnancami) úspešne predáva oplátky Horalky ako Góralky a ďalšie svoje produkty.

Presadzujú sa tu aj slovenské startupy, ako sú BeeSafe (bezpečnostná appka), či Diagnose.me (medzinárodný lekárske konzultant).

Ako dobrý príklad fungujúceho startupu je aj firma Content&Co. Tomas Forro, Varšava, ktorá pripravuje jazykové lokalizácie softwaru a počítačových hier vo všetkých jazykoch krajín SVE práve vo Varšave.

Úspešným príbehom spolupráce slovenských a poľských podnikateľských subjektov je firma ASSECO (*pozostávajúca zo slovenského ASSET Bratislava a COMP Rzeszów*), ktorá vstúpila na Varšavskú burzu ako spoločný SK–PL projekt a dnes je 6. najväčšou firmou v IT v Európe a má pobočky v 50 krajinách na svete.

V januári 2018 ministri dopravy podpísali spoločné vyhlásenie v oblasti najdôležitejších dopravných investícií na slovensko-poľskom pohraničí, v ktorom potvrdzujú potrebu pokračovania v príprave výstavby slovenskej diaľnice D3 a rýchlostnej cesty S1 v PL (Čadca – Bielsko Biala), ktoré sú súčasťou siete TEN-T Baltsko – jadranského koridoru. Na slovenskej strane zostáva dobudovať 27 kilometrov diaľnice D3. Podľa ministra A. Érseka je to rozdelené do troch etáp s plánovaným ukončením do roku 2022/23. Realizácia úsekov na slovenskej strane však bude závisieť najmä od finančných možností rozpočtu SR.

b) Energetická politika krajiny

Poľská energetika patrí jednoznačne k tým nejzastaralejším. Trpí vysokou mierou závislosti na ekologicky vôbec najdeštruktívnejšom zdroji, uhlí, ktoré pokrýva vyše 80% dopytu po elektrine a teple. Hlavnou energetickou surovinou v Poľsku je uhlie z vlastných zásob, ktoré má najväčší podiel na poľskej bilancii primárnej energie, v roku 2017 sa vyťažilo 65,8 mil. t. Zvyšná časť energetických potrieb PR je zabezpečovaná ropou, zemným plynom a

OZE. Viac než 81,4% elektrickej energie sa v PR vyrába z uhlia a 12,8% z OZE, 4,65% zemný plyn a 1,1% z ropy.

Vláda PR v rámci Energetickej stratégie do roku 2030 stanovila päť hlavných cieľov na dosiahnutie energetickej bezpečnosti:

1. zvýšenie energetickej účinnosti - zníženie spotreby energie o 20% do r. 2020;
2. zvýšenie energetickej bezpečnosti
 - uhlie ako základná surovina s klesajúcou tendenciou;
 - plyn – diverzifikácia zdrojov – zníženie závislosti od RU, orientácia na škandinávské krajiny a Kaspické more, rozšírenie vlastnej ťažby, najmä bridlicový plyn;
 - ropa – rozlíšenie zdrojov a tranzitných tratí;
 - elektrina a teplo – plánovaná výstavba jadrových elektrární;
3. rozvoj obnoviteľných zdrojov energie (OZE) – vrátane biopalív;
4. vývoj konkurenčných trhov pre pohonné hmoty a energie;
5. obmedzenie vplyvu energetiky na životné prostredie (zníženie emisií).

Jednou z kľúčových výziev, pred ktorými stojí PR v kontexte prechodu na nízko emisnú ekonomiku, je stanovenie optimálneho energetického mixu v časovom horizonte do roku 2050, ktorý musí viesť k redukcii emisií tepelných plynov, ale tak, aby nepôsobil negatívne na ekonomiku.

Pre PR je energetická politika neoddeliteľnou súčasťou celkovej bezpečnostnej politiky. Diverzifikácia zdrojov a zníženie závislosti krajiny od dodávok ruského plynu patrí k činiteľom znižovania rizika energetickej bezpečnosti. PR opiera svoju energetickú bezpečnosť a konkurencieschopnosť nielen o snahu diverzifikovať zdroje a dopravné cesty, ale trvá aj na zachovaní možnosti využívať naďalej tradičné energetické suroviny – fosílna palivá a do energetického mixu je v súlade so stratégiou vlády jednoznačne rozhodnutá zaradiť aj jadrovú energetiku. Veľké očakávania boli v PR spojené s možnosťou využitia vlastných nekonvenčných energetických zdrojov – bridlicového plynu; predpokladané ložiská bridlicového plynu na území PR sa podľa prognóz pohybovali v objemoch 346 až 768 mld. m³. Zahraničné firmy, ktoré sa však uchádzali o licencie skončili v tomto smere skúšobné vrty a nepokračujú v hľadaní ďalších zdrojov.

Poľsko rieši pretrvávajúci problém so smogom, nakoľko patrí k najviac znečisteným miestam v Európe. Poľská vláda vynaloží 7,2 mld. Eur na anti-smogový plán v nasledujúcom desaťročí.

Spolupráca v energetike medzi SR a PR

V súčasnosti je najdôležitejším bodom spolupráce v energetike medzi SR a Poľskom realizácia vzájomného prepojenia prepravných plynárenských sietí. Spoločný projekt prevádzkovateľov prepravných sietí Eustream a.s. a GAZ SYSTEM S.A. bol dňa 14. októbra 2013 podľa Nariadenia EÚ č. 347/2013 prvýkrát zaradený na zoznam Projektov spoločného záujmu (PCI).

Projekt počíta s prepravnou kapacitou na úrovni približne 5,7 mld. m³/rok v smere do Poľska a 4,7 mld. m³/rok v smere do SR. Celková dĺžka prepojenia by mala byť 164 km (na slovenskom území je to cca 106 km, na poľskom 58 km). Uvedený projekt predstavuje významnú časť severo-južného plynárenského koridoru, ktorý má navzájom prepojiť LNG terminály v Poľsku a Chorvátsku a mal by prechádzať všetkými krajinami zoskupenia V4. Jeho realizácia prispeje k zvýšeniu bezpečnosti dodávok a podpory integrácie trhu prostredníctvom diverzifikácie zdrojov a trás, nielen v Slovenskej republike a Poľsku, ale aj v celom regióne strednej a juhovýchodnej Európy.

c) Veda, výskum a vývoj, inovácie

V posledných rokoch sa výskum, vývoj a inovácie stávajú jednou z ústredných tém ako jednotlivých národných, tak aj medzinárodných politík (Lisabonská stratégia, Európa 2020, Inovácia v Únii a pod.). Investičný plán pre Európu prostredníctvom hlavného nástroja, ktorým je Európsky fond pre strategické investície, má za cieľ zmobilizovať investície do reálneho hospodárstva a vedy, výskumu, inovácií (VVI) a prilákať do investovania verejné i súkromné investície.

Aj napriek výrazným hospodárskym výsledkom PR zaostáva v oblasti inovácií: úroveň výdavkov na výskum a vývoj je pod európskym priemerom, dokonca aj pod priemerom regiónu. Poľsko naďalej konkuruje vo veľkej miere v cenách a nie v kvalite svojich výrobkov a služieb. Poľsko do roku 2020 plánuje do inovačných projektov nalíať viac ako 10 mld. Eur. Na to, aby boli peniaze využité efektívne a Poľsko dokázalo súťažiť so západoeurópskymi krajinami, krajina potrebuje podľa WTO prejsť od napodobňovania ku generovaniu nových nápadov.

Poľsko prijalo Akčný plán zodpovedného rozvoja do roku 2020 s cieľmi ako zvýšenie investícií na viac ako 25% HDP, zvýšenie podielu výdavkov na výskum a vývoj na 2% HDP alebo zvýšenie počtu MSP na viac ako 22 tisíc. Ďalším vládnym zámerom je, aby bolo v krajine do roku 2025 až 1 milión elektromobilov. V súčasnosti je ich len niekoľko tisíc.

Energetike, inováciám, jednotnému digitálnemu trhu, kybernetickej bezpečnosti aj startupom boli a budú venované každý rok najväčšie ekonomické konferencie v strednej Európe:

- 8. Európsky kongres v Katowiciach (10.-12.5.2017) + startupy
- 27. Ekonomické fórum v Krynici - (5.-7.9.2017)
- CEE Impact Krakov (31.5.-1.6.2017) startupy, investori, biznis a vláda
- B2B konferencie MMC Polska
- VII. Európsky Kongres MSP v Katowiciach (18.-20.10.2017) kľúčová udalosť pre MSP.

Príklady úspešného rozvoja VVI

Spoločnosť Google otvorila vo Varšave nový Campus (11.4.2017). Podporné centrum pre startupy má za cieľ rozbehnúť ďalšie centrum pre podporu začínajúcich firiem, tentokrát pre celú SVE. Podobne ako Google Campus aj EY, Microsoft a poľské Senfino štartujú inkubátor pre startupy.

Vďaka silnej podpore inovačných firiem inkubačné a akceleračné projekty podporujú nielen štátne firmy PZU, KGHM, Orlen, PGNiG, PGE, Tauron, Enea, Poľská pošta, banka PKO, ale aj poľské súkromné firmy ako sú FAKRO, Atlas alebo Adamed, či zahraničné korporácie - UPC, T-Mobile, Intel a Microsoft.

Po Londýne, Berlíne a Izraeli vzniklo „The Heart Warsaw“ centrum aj vo Varšave, MasterCard, PKO BP, JLL - to sú len niektoré z veľkých firiem, ktorých zástupcovia budú spolupracovať so startupmi.

Vo Varšave sa uskutočnil 1.ročník CEE Innovators Summit (marec 2017). Počas Summitu podpísali premiéri V4 deklaráciu spoločnej podpory inovácií v krajinách V4. Na prvom ročníku CEE Innovators Summit bolo 6 slovenských startupov, 4 maďarské a 4 české. Slovenské farby hájili: BeeSafe.me (bezpečnostná appka), Diagnose.me (medzinárodný konzultant kvality zdravia), GreenWay (dobíjačky elektromobilov), Facemedia (najmodernejší marketing všetkých čias), Sensoneo (šetrič nákladov pri odpadovom

hospodárstve), Ridelo (zdraviu prospešná a najekologickejšia - krútením pedálov na bicykli fungujúca - nabíjačka mobilov).

Podpora výskumu a inovácií je v obidvoch krajinách dôležitým predpokladom pre rozvoj sofistikovanejších segmentov priemyslu. Naše rezorty hospodárstva, vedecké a iné inštitúcie by mohli vytvoriť spoločné projekty v oblastiach, ako je automobilový priemysel a IT priemysel. Podobne by sa mohlo postupovať aj v oblasti chemického priemyslu.

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD POĽSKA

a) Dovozný a vývozný režim, obchodná prax

Od 1. mája 2004 je PR súčasťou jednotného trhu EÚ, čo prinieslo aj zmeny v obchode s členskými štátmi EÚ: zrušenie colných kontrol na hraniciach, v obchodovaní v rámci EÚ neexistujú žiadne netarifné prekážky, ako napríklad kvóty; bez ohľadu na to, ktorý členský štát EÚ je importérom tovaru, musí tovar spĺňať rovnaké technické požiadavky; obchodník musí disponovať registračným číslom NIP (vrátane kódu krajiny – PL) a musí byť zaregistrovaný pre platenie DPH; obchodné transakcie s členmi EÚ nie sú považované za vývozné a dovozné operácie (len s nečlenmi EÚ), ale sú považované za intrakomunitárne. Dz.U.1999 nr30 poz.284 Dohoda medzi PR a SR o spolupráci a vzájomnej pomoci v colných otázkach (Umowa między RP a RS o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach celnych) Colný systém a procedúry sú v PR zhodné so štandardami EÚ.

Colný zákon PR z 19. marca 2004 Dz.U.2004nr68.poz.622 stanovuje podmienky dovozu a vývozu tovarov na územie PR, pravidlá nakladania s tovarom, ktoré sú zahrnuté v Spoločnej poľnohospodárskej politike, spôsob poskytovania údajov pre účely evidencie a štatistiky, práva a povinnosti colných orgánov a osôb a ďalšie ustanovenia. <http://www.finanse.mf.gov.pl/documents/766655/1465317/Ustawa+Prawo+celne>

Pri dovoze sú vyžadované medzinárodné bežne používané doklady: SAD – jednotná colná deklarácia, doklad o pôvode tovaru, originál faktúry, pri potravinárskych a poľnohospodárskych produktoch príslušné fytosanitárne a veterinárne certifikáty, pri vybraných priemyslových výrobkoch Certifikát „B“.

b) Základná štatistika zahraničného obchodu Poľska (zdroj GUS PL)

V roku 2015 Poľsko dosiahlo prebytok zahraničného obchodu prvýkrát v histórii odkedy obrat eviduje v EUR. (Kladné saldo v zahraničnom obchode spôsobil export s potravinami).

V roku 2016 sa síce prebytok ZO zvýšil na 4,7 mld. EUR, ale je to vlastne jediný úspech v ZO. Export sa zvýšil len o 2,3% a jeho hodnota predstavovala 183,6 mld. EUR, kým hodnota importu dosiahla 178,9 mld. EUR a import sa zvýšil len o 0,9%. Pokles rastu exportu ekonómovia pripisujú hlavne nestabilite v domácej aj zahraničnej politike a s tým spojenej nechote podnikateľov investovať.

Obrat zahraničného obchodu po dvanástich mesiacoch roku 2017 podľa údajov dosiahol 203,7 mld EUR za vývoz a 203,3 mld. EUR za dovoz. Pozitívne saldo bolo na úrovni 0,4 mld. EUR. V porovnaní s rokom 2016 **vzrástol vývoz o 8,3% a dovoz o 10,4%**.

Obchodná bilancia Poľska za obdobie 2012 – 2017 mld. €

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vývoz	143,5	154,9	165,8	179,6	183,6	203,7
Dovoz	154,0	156,9	168,4	177,2	178,9	203,3
Saldo	-10,5	-2,0	-2,6	2,4	4,7	0,4

Zdroj: GUS

Oživenie ekonomiky v roku 2017 bolo silnejšie od očakávania. K oživeniu poľskej ekonomiky dochádzalo súbežne v troch hlavných zložkách dopytu: **rástla spotreba** (silnel maloobchodný predaj), **rástli investície** (stavebníctvo) a **aj export** (priemyselná výroba).

c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz (zdroj GUS PL)

Štruktúra tovarov poľského ZO – 10 dominujúcich tovarových skupín v exporte za rok 2017

	Export (mil. EUR)	2017	2016	Nárast %	Podiel %
	Poľsko	203 688,5	184 842,9	110,2	100,0
1	Stroje, mechanické nástroje; elektrické zariadenia	81 015,0	75 247,8	107,7	39,77
2	Výrobky chemického priemyslu	29 229,4	25 881,5	112,9	14,35
3	Výrobky potravinárskeho priemyslu	27 316,9	24 332,4	112,3	13,41
4	Základné kovy a výrobky z nich	20 289,5	17 449,8	116,3	9,96
5	Rôzne priemyselné výrobky	15 403,5	13 711,6	112,3	7,56
6	Výrobky drevospracujúceho a papier. priemyslu	9 985,5	9 100,1	109,7	4,90
7	Výrobky ľahkého priemyslu	8 841,1	8 231,3	107,4	4,34
8	Nerastné produkty	5 399,5	4 952,9	109,0	2,65
9	Keramické výrobky; sklo, kameň, sadra, cement	4 968,0	4 738,5	104,8	2,44
10	Kože a kožky, usne, kožušiny a výrobky z nich	992,9	1 039,5	95,5	0,49

Štruktúra tovarov poľského ZO – 10 dominujúcich tovarových skupín v importe za rok 2017

	Import (mil. EUR)	2017	2016	Nárast %	Podiel %
	Poľsko	203 250,9	184 924,6	112,3	100,0
1	Stroje, mechanické nástroje; elektrické zariadenia	76 735,2	70 924,2	108,2	37,75
2	Výrobky chemického priemyslu	36 456,6	32 611,9	111,8	17,94
3	Základné kovy a výrobky z nich	21 904,1	18 880,8	116,0	10,78
4	Výrobky potravinárskeho priemyslu	18 934,2	17 292,4	109,5	9,32
5	Nerastné produkty	16 149,5	12 110,4	133,4	7,95
6	Výrobky ľahkého priemyslu	12 125,9	11 302,6	107,3	5,97
7	Výrobky drevospracujúceho a papier. priemyslu	7 073,0	6 477,5	109,2	3,48
8	Rôzne priemyselné výrobky	6 643,1	5 252,6	126,5	3,27
9	Keramické výrobky; sklo, kameň, sadra, cement	3 034,4	2 693,8	112,6	1,49
10	Kože a kožky, usne, kožušiny a výrobky z nich	1 376,6	1 334,7	102,4	0,68

Zahranický obchod PR podľa kontinentov (mil.EUR)

	2017		2016		Index 2017/2016	
	Vývoz	Dovoz	Vývoz	Dovoz	Vývoz	Dovoz
Poľsko	203 688,5	203 250,9	184 842,9	180 924,6	110,2	112,3
Európa	180 249,5	143 011,8	162 963,0	127 811,0	110,6	111,9
Ázia	11 542,6	47 168,5	11 108,0	41 526,3	103,9	113,6
Afrika	2 274,8	1 554,5	2 273,7	1 585,0	100,0	98,1
Severná Amerika	6 691,4	6 480,3	5 603,9	5 442,9	119,4	119,1
Južná Amerika	2 044,8	3 818,0	1 799,0	3 378,5	113,7	113,0
Austrália/Oceánia	788,5	587,8	953,3	430,4	82,7	136,6

Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz (mld.Eur)

Vývoz - 10 najväčších obchodných partnerov v roku 2017

	Export	2016	2017	Zmena %
1.	Nemecko	50 621,3	55 825,0	10,3
2.	Česká republika	12 151,0	13 045,5	7,4
3.	Veľká Británia	12 296,4	12 970,5	5,5
4.	Francúzsko	10 175,5	11 440,1	12,5
5.	Taliansko	8 814,1	9 990,0	13,3
6.	Holandsko	8 282,1	8 939,5	7,9
7.	Rusko	5 216,4	6 183,4	18,5
8.	Švédsko	5 359,6	5 641,2	5,3
9.	Španielsko	5 023,5	5 544,0	10,4
10.	Maďarsko	4 901,0	5 389,5	10,0

Dovoz - 10 najväčších obchodných partnerov v roku 2017

	Import	2016	2017	Zmena %
1.	Nemecko	42 151,0	46 927,9	11,3
2.	Čína	21 665,2	24 090,1	18,9
3.	Rusko	10 430,0	13 181,3	26,2
4.	Taliansko	10 059,8	10 673,8	6,1
5.	Francúzsko	7 196,3	7 922,1	10,1
6.	Holandsko	6 951,3	7 693,0	10,7
7.	Česká republika	6 550,6	7 308,9	11,6
8.	USA	5 091,9	5 863,5	15,2
9.	Belgicko	4 795,7	5 186,1	8,1
10.	Veľká Británia	4 682,3	4 836,1	3,3

Vývoz do krajín EÚ celkovo vzrástol o 10% (na 162,4 mld. EUR) v porovnaní s rokom 2016 (147,6 mld.EUR). Z pomedzi najväčších obchodných partnerov vývoz najviac rástol do Talianska (13,3%) a Francúzska (12,5%), najmenej do V. Británie (5,5%) a Švédska (5,3%).

Dovoz z krajín EÚ sa v roku 2017 vyvíjal podobne ako vývoz. Celkovo dovoz vzrástol o 10,2% (na 122,1 mld. EUR) v porovnaní s rokom 2016 (110,8 mld. EUR). Z pomedzi najväčších obchodných partnerov najviac rástol dovoz z Česka (11,6%) a Nemecka (11,3%), najmenej z Talianska (6,1%) a V. Británie (3,3%).

Prebytok obchodu s tovarom s krajinami EÚ predstavoval 40,3 mld. EUR, čo bolo o takmer 3,55 mld. EUR viac ako v roku 2016.

Mimo krajín EÚ z 10. najväčších obchodných partnerov PR v exporte bolo Rusko na 7. mieste s nárastom 18,5% a v importe potom na 2. mieste Čína s nárastom 18,9%, Rusko na 3. mieste s nárastom 26,2% a na 8. mieste USA s nárastom 15,2%.

d) Vývoj zahraničného obchodu medzi SR a PR v rokoch 2012-2017

PR je pre SR dôležitým obchodným partnerom, o čom svedčí aj to, že za posledných 10 rokov do krízy (1999-2008) vzrástol obchodný obrat medzi našimi krajinami o 300% a od r. 2009 do r. 2014 sa zvýšil o 100%. Išlo o najväčšiu dynamiku spomedzi všetkých krajín EÚ.

Poľsko patrí medzi najvýznamnejších odberateľov slovenského exportu a podľa údajov za rok 2017 naďalej ostáva **tretím obchodným partnerom Slovenska**.

V roku 2017 sa export zvýšil o viac ako 7% a zo Slovenska do Poľska bol **exportovaný tovar v celkovej hodnote 5,7 mld. €**. Z tovarového hľadiska najväčšie položky predstavovali produkty elektrotechnického, strojárkeho, oceliarskeho a automobilového priemyslu.

Do Slovenskej republiky bol v roku 2017 **importovaný tovar z Poľska v celkovej hodnote 3,74 mld. €**, pričom najväčší podiel na tomto objeme mali tovary z automobilového, oceliarskeho, elektrotechnického a strojárkeho priemyslu. Z celkového objemu slovenského importu, vzrástol dovoz z Poľskej republiky o 6%.

Slovenská republika už dlhodobo dosahuje aktívne saldo obchodnej bilancie a aj za rok 2017 dosiahla v zahraničnom obchode s Poľskou republikou **aktívne saldo vo výške 1,96 mld. €**.

Bilaterálny zahraničný obchod SR s Poľskom (mld. EUR) v r. 2012 - 2017

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Dovoz	2,17	2,82	2,99	3,17	3,43	3,74
Vývoz	5,00	5,31	5,28	5,62	5,32	5,70
Obrat	7,22	8,14	8,27	8,79	8,75	9,43
Saldo	2,92	2,45	2,34	2,45	1,89	1,96

Zahranický obchod SR s TOP 10 v mil. EUR (I.– XII. 2017 a to isté obdobie roku 2016)

	2016		2017		Index 2017/2016	
	Dovoz	Vývoz	Dovoz	Vývoz	Dovoz	Vývoz
SR CELKOM	66 401,8	70 073,9	71 817,2	74 813,3	108,2	106,8
EÚ	44 704,5	59 686,8	48 038,3	63 857,0	107,8	107,0
Nemecko	11 130,6	15 335,4	11 835,4	15 423,8	104,8	100,7
Česko	7 040,8	8 301,3	7 339,0	8 599,8	102,5	103,9
Poľsko	3 430,0	5 315,2	3 737,2	5 697,7	106,0	107,1
Maďarsko	3 132,5	3 902,0	3 450,5	4 486,5	108,8	114,4
Francúzsko	2 033,2	4 295,4	2 276,2	4 701,2	110,2	108,9
Veľká Británia	1 216,3	4 156,8	1 774,2	4 504,9	143,2	108,7
Rakúsko	1 952,9	4 010,2	2 041,5	4 478,8	103,0	112,3
Taliano	2 146,3	3 382,8	2 330,3	4 497,7	105,2	132,8
Španielsko	955,0	2 081,5	1 084,8	2 205,8	113,6	106,1
Holandsko	964,5	2 027,2	1 001,6	1 914,3	102,2	95,7

Zdroj: ŠÚ SR, NBS

Hlavné dovozné a vývozné komodity (I. – XII. 2017 podľa HS2) (zdroj: ŠÚ SR, NBS)

Vývoz zo SR do PR (%):

1.	Elektrické stroje a zariadenia; prístroje na záznam zvuku, TV obrazu, ich súčasti	27,74
2.	Železo a oceľ	11,16
3.	Vozidlá iné ako koľajové, ich časti súčasti a príslušenstvo	9,69
4.	Jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje a mechanické zariadenia; ich časti a súčasti	6,60
5.	Plasty a výrobky z nich	5,24
6.	Predmety zo železa alebo ocele	3,23
7.	Nerastné palivá, minerálne oleje a produkty ich destilácie; minerálne vosky	2,85
8.	Kaučuk a výrobky z neho	2,75
9.	Hliník a predmety z hliníka	2,69
10.	Rôzne predmety zo základných kovov	1,83
1-10	Spolu	71,08

Dovoz z PR do SR (%):

1.	Vozidlá iné ako koľajové, ich časti súčasti a príslušenstvo	15,96
2.	Nábytok, posteľoviny, matrace, vankúše; svetidlá; svetelné reklamy a značky	6,62
3.	Elektrické stroje a zariadenia; prístroje na záznam zvuku, TV obrazu, ich súčasti	6,27
4.	Plasty a výrobky z nich	5,83
5.	Jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje a mechanické zariadenia; ich časti a súčasti	5,82
6.	Železo a oceľ	5,76
7.	Nerastné palivá, minerálne oleje a produkty ich destilácie; minerálne vosky	5,02
8.	Predmety zo železa a ocele	3,30
9.	Drevo a výrobky z dreva	2,76
10.	Mäso a jedlé mäsové droby	2,58
1-10	Spolu	59,92

V. MOŽNOSTI SPOLUPRÁCE SO SR

a) Vyhodnotenie možností spolupráce so SR

Poľsko je s počtom obyvateľov takmer 39 mil. najväčším trhom v regióne. Faktory, ako susedná krajina, znalosť trhu a podnikateľského prostredia, blízka mentalita, rozvinuté existujúce distribučné kanály, podobnosť hospodárstiev, veľká dynamika a rast domácej spotreby sú predpokladom pre ďalší rozvoj a postup vo vzájomnej obchodnej bilancii.

Za najperspektívnejšie oblasti možno označiť **energetiku a automobilový priemysel**. Stále existuje potenciál na posilnenie a rozširovanie vzájomnej hospodárskej spolupráce najmä v oblasti high-tech, inteligentných a zelených technológií, aplikácií pre digitálny trh, ale aj v špecifickej oblasti start-upov alebo inovatívnych spoločností. Zameranie sa na spoluprácu v tejto oblasti umožní zvýšiť konkurencieschopnosť slovenskej i poľskej ekonomiky.

Podpora výskumu a inovácií je v oboch krajinách dôležitým predpokladom pre rozvoj sofistikovanejších segmentov priemyslu. Naše rezorty hospodárstva, vedecké a iné inštitúcie by mohli vytvoriť spoločné projekty v oblastiach, ako je automobilový priemysel a IT priemysel. Podobne by sa mohlo postupovať aj v oblasti chemického priemyslu.

Zlepšenie dopravnej infraštruktúry medzi SR a PL by s určitosťou stimulovalo rozvoj našich ekonomík, ako aj ďalší rast prílevu priamych zahraničných investícií v oboch krajinách. Pozitívom je, že v tejto oblasti dochádza k postupnému pokroku.

Posledné roky narastá záujem poľských finančných a energetických inštitúcií o SR. Do programu XVI. SR – PL fóra (október 2017) boli preto zaradené okruhové panely „Prečo je pre slovenské firmy PL dôležité“, „Úspešné príklady priťahujú“, „Elektromobilita – má PL a SR šancu na úspech v tomto odvetví?“, „Smart Cities - aké nástroje a implementácie sú k dispozícii?“ a „Spájajú nás turistické raje - ako si môžeme pomôcť pri ich propagácii?“. Odborníci zo spoločností ASSECO, HB REAVIS, CREATIVE PRO, GreenWay, Finclub, Raben, BeeSafe, ZAP SR, Vedeckého parku Žilinskej univerzity, O2, SENSONEO, VVPlant, TMR, V4 Legal, ale aj zástupcovia spišských miest a obcí, turistických organizácií a predstavitelia SR a PL štátnej správy diskutovali a hľadali riešenia v daných témach.

b) praktické informácie pre exportéra a importéra

Podmienky zriadenia spoločnosti, formy spoločností, zákonná úprava

Základné právne normy:

- Zákon o hospodárskej slobode z 2. júla 2004 (Dz. U. Nr 173 poz. 1807), ktorý upravuje otázky zakladania firiem, ich činnosti a zrušenia v PR a úlohy verejných inštitúcií v tomto procese.
- Kodeks spółek handlowych z 15. septembra 2000 – Obchodný zákonník (Dz. U. Nr 94/00, poz. 1037 v znení neskorších predpisov).
- Zákon o Krajowym Rejestrze Sądowym - štátnom súdnom registri (bývalý obchodný register) z 20. augusta 1997 (Dz. U. Nr 121/97, poz. 769 v znení neskorších predpisov).
- Právne normy platné pre EÚ.

Subjekt môže začať v krajine podnikat' po zápise do obchodného registra alebo do evidencie podnikateľov (pre registráciu fyzických osôb). Subjekty z krajín EÚ a krajín EZVO, patriacich do Európskeho hospodárskeho priestoru, môžu podnikat' za rovnakých podmienok ako poľské subjekty. Ostatní majú, pokiaľ to medzinárodné zmluvy neupravujú inak, právo zakladať a podnikat' v týchto právnych formách: živnostenský list (wpis do ewidencji działalności gospodarczej), komanditná spoločnosť (spółka komandytowa), komanditno-akciová spoločnosť (spółka komandytowo-akcyjna), akciová spoločnosť (spółka akcyjna), spoločnosť s ručením obmedzeným (spółka z ograniczoną odpowiedzialnością), pobočka zahraničnej firmy (oddział).

Zahraničné firmy využívajú predovšetkým formu spoločnosti s ručením obmedzeným pred akciovou spoločnosťou. Dôvodom sú daňové výhody, jednoduchosť pri zakladaní, nižšie ručenie a oznamovacia povinnosť.

Riešenie obchodných sporov je vedené tak ako v SR na základe obchodného zákonníka a arbitrážneho súdu, ktorý pôsobí pri hospodárskej komore vo Varšave.

Vo vzťahu k Poľsku sú užívané bežné platobné podmienky, platné v medzinárodnom obchode. Často je uplatňovaná platba vopred, predovšetkým u nových partnerov. Kontrakt možné po dohode s bankou uzavrieť aj v národných menách.



Možnosti získania informácií o spoločnosti a miestnom trhu:

Ekvivalent Obchodného registra - Štátny súdny register (Krajowy Rejestr Sądowy):

Centralna Informacja Krajowego Rejestru Sądowego

ul. Czerniakowska 100, 00-454 Warszawa

tel. 22 39 76 515, 39 76 517

fax 22 39 76 500

<https://bip.ms.gov.pl/pl/rejestry-i-ewidencje/krajowy-rejestr-sadowy/>

Údaje, ktoré v SR poskytuje Živnostenský register, v PL poskytujú príslušné daňové úrady:

<http://www.archbip.mf.gov.pl/>

Firma v Polsku (poskytuje informácie o miestnom trhu – market research)

Szlachtowskiego 7b/3, Kraków 30-132

+48 509 846 509, +48 12 43 00 377

kontakt@firmavpolsku.eu

<http://www.firmavpolsku.eu/>

Kontaktné adresy na inštitúcie:

Veľvyslanectvo SR vo Varšave

Litewska 6, 00-581 Warszawa

tel: 0048 22 525 8110

e-mail: emb.warsaw@mzv.sk

Generálny konzulát SR v Krakove

ul. Św. Tomasza 34, 31-027 Kraków

tel. +48 12 425 4970

e-mail: cg.krakow@mzv.sk

www.mzv.sk/cgkrakow

Slovenský inštitút

Krzywe Kolo 12/14a, 00-270 Warszawa

tel. +48 22 635 7774

e-mail: instytut_slowacki@wp.pl

www.mzv.sk/sivarsava

Slovensko-poľská obchodná komora

Žilinská regionálna komora SOPK

Háľkova 31, Žilina, 010 01

č.tel.: +421 41 7235 102

email: polskoza@za.scci.sk

Pol'sko-slovenská priemyselná komora

ul. Kazimierza Wielkiego 43/12, 30-074 Kraków

tel./fax: + 48 12 633-57-67

mob: +48 601 469 053

office@prosllovakia.com.pl

pl.sk.izba@gmail.com, <http://www.polskoslowackaizba.pl/>

Praktické informácie pre exportéra a importéra:

- **vízové formality, režim vstupu a pobytu**
Občania SR môžu cestovať do krajiny s platným pasom alebo občianskym preukazom. Pre registráciu občanov SR na pobyt v PR platia všeobecné predpisy pre občanov EÚ (pobyt do 3 mesiacov bez registrácie, nad 3 mesiace povinnosť registrácie pobytu na príslušnom vojvodskom úrade).
- **doprava a odporúčané dopravné spojenia**
Medzi hlavnými mestami SR a PR existuje priame letecké spojenie. Pri cestovaní do PR je možné využiť existujúce vlakové, resp. autobusové spojenie, ako aj cestu automobilom (<http://rozklad-pkp.pl/> , <http://rozklady.pl/>).

Letecká doprava

Bratislava – Varšava/Varšava-Bratislava (WizzAir) 3x týždenne (od 1.7.2017)

Košice – Varšava/Varšava – Košice, (LOT) 9x týždenne (od 31.3.2016). Od júla 2018 Poľské Aerolinie LOT pridajú 3 ďalšie lety k pôvodnému letovému poriadku. Celkovo bude LOT prevádzkovať z Košíc do Varšavy až 11 letov týždenne.

Autobusová doprava

(*Tiger Express*): 1. linka- Varšava-Krakov-Orava-Liptov-Prešov-Košice; 2. linka – Krakov-Bardejov-Prešov; 3. linka – Krakov-Donovaly-Budapešť, 4. linka - Rzešov-Presov-Kosice/neskôr aj Budapešť(pripravujú sa povolenia plán začatia prepravy je od augusta 2017);

(*Ďalšie dopravné spol.*): Zakopané - Poprad – premáva v mesiacoch jún až október;

(*Polskibus*): 1. linka – Varšava-Bratislava-Viedeň (2x denne), 2. linka – Varšava-Krakov-Donovaly-Budapešť (2x)

Vlaková doprava

Katovice – Bratislava (2x denne); sezónne víkendové – Rzešov- Medzilaborce (1.7.-3.9.)

- **ubytovanie**

Ceny za ubytovanie sa odvíjajú od úrovne hotela a miesta. Stredný štandard sa pohybuje od 100 EUR, luxusné hotely 200 EUR a viac. Vo väčšine štandardných ubytovacích zariadení je možná elektronická rezervácia a platba kartou.

<http://www.hotele-polskie.pl/>, <http://www.hotele.pl/> , <http://www.booking.com/>

- **zdravotné poistenie**

Občanom SR je v prípade potreby v krajine poskytnutá nevyhnutná a neodkladná lekárska starostlivosť na základe Európskeho zdravotného preukazu v štátnych zariadeniach. Pre ošetrovanie v sieti súkromných zdravotníckych zariadení sa odporúča komerčné zdravotné pripoistenie.

- **sviatky a voľné dni**

1. január – Nový rok,

6. január – Traja králi,

Veľkonočná nedeľa a pondelok – pohyblivé sviatky,

1. máj – sviatok práce,

3. máj – výročie prijatia prvej ústavy v r. 1791,

Turíce – pohyblivý sviatok v máji/júni (50 dní po Veľkej noci),

Božie telo – pohyblivý sviatok v máji/júni (druhý štvrtok po Turícach),

15. august – Nanebovzatie Panny Márie,
1. november – sviatok Všetkých svätých,
11. november – Deň nezávislosti,
25.- 26. december – Vianoce.

• **dôležité telefónne čísla**

Medzinárodné číslo zo SR do PR (Varšava): 0048/22/; Pohotovostná linka (koordinuje políciu, zdravotníctvo a hasičov) – 112; Veľvyslanectvo SR vo Varšave 22/5258110; Polícia 997; Záchranná lekárska služba 999; Požiarnici 998; Záchranný systém na cestách 981; Informácie o tel. číslach 118 913; Informácie o medzinárodných tel. číslach 118 912; Medzinárodná tel. ústredňa 9051.

Zoznam kontaktov a webových stránok významných ekonomických štátnych inštitúcií:

<http://www.miir.gov.pl/> (Ministerstvo investícií a rozvoja)
<http://www.mf.gov.pl/> (Ministerstvo financií)
<http://ms.gov.pl/> (Ministerstvo spravodlivosti)
<http://www.paih.gov.pl/> (Poľská agentúra investícií a obchodu)
<http://www.parp.gov.pl/> (Poľská agentúra pre rozvoj podnikania)
<http://www.polskoslowackaizba.pl/> (Poľsko-slovenská priemyselná komora)
<http://www.kuke.com.pl/> (Korporácia pre poisťovanie exportných úverov, a.s.)
<http://www.gddkia.gov.pl/pl/1037/sprawdz-na-mapie-przygotowanie-drog-i-autostrad>
(Generálne riaditeľstvo štátnych ciest a diaľnic, cesty vo výstavbe)
<http://www.pih.org.pl/> (Poľská obchodná komora)
<https://www.trade.gov.pl/en/> (Portál na podporu exportu)

Spracoval: Zuzana Ščepánová
Dátum: máj 2018